

การใช้อำนาจกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
ระดับประถมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 2*

THE USE OF AUTHORITY OVER ACADEMIC AFFAIRS ADMINISTRATION
OF THE MEDIUM-SIZED PRIMARY SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER
CHIANG MAI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

ทิพย์วารี พรหมมา

Tipwaree Promma

ธีระภัทร ประสมสุข

Teerapat Prasomsuk

สังวาร์ วังแจ่ม

Sangwan Wangcham

มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่, ประเทศไทย

North-Chiang Mai University, Thailand

E-mail: lanna4599@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดกลาง สปป.ชม เขต 2 และเพื่อศึกษาการใช้อำนาจกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาขนาดกลาง สปป.ชม เขต 2 ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนของสถานศึกษา ขนาดกลาง ปีการศึกษา 2565 จำนวน 10 โรงเรียน มีครูผู้สอน จำนวน 150 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็น แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาด

* Received 29 June 2023; Revised 15 August 2023; Accepted 15 August 2023

กลาง ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาด ผลโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านอำนาจการบังคับ ด้านอำนาจอ้างอิง ด้านอำนาจโดยตำแหน่ง ด้านอำนาจทางกฎหมาย ด้านอำนาจความเชี่ยวชาญ ตามลำดับ การใช้อำนาจในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดกลาง พบปัญหา โดยรวมด้านอำนาจความเชี่ยวชาญที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด และมีปัญหาค่าเฉลี่ยที่น้อยของรายด้าน ได้แก่ ด้านอำนาจทางกฎหมาย เรื่องผู้บริหารมีอำนาจตามตำแหน่ง หน้าที่ได้รับการแต่งตั้ง ด้านอำนาจการบังคับ เรื่องการใช้อำนาจการบังคับของ ผู้บริหารมีพื้นฐานมาจาก ความไม่พึงพอใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ของ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านอำนาจความเชี่ยวชาญ เรื่องผู้บริหารมีทักษะในการปฏิบัติงานให้เป็นตัวอย่างที่ดีได้ ด้านอำนาจอ้างอิง เรื่องผู้บริหารปฏิบัติต่อครูและบุคลากรในโรงเรียนอย่าง เป็นธรรมในทุก ๆ ด้าน และด้านอำนาจโดยตำแหน่ง เรื่องผู้บริหารมีการใช้อำนาจโดย ตำแหน่งต่อครูและบุคลากรทางการศึกษาด้วยอำนาจโดยกฎหมาย การให้รางวัลและการบังคับ

คำสำคัญ: การใช้อำนาจ, การบริหารงานวิชาการ, สถานศึกษาขนาดกลาง

Abstract

This research aims to study the academic administration of medium-sized educational institutions. under the jurisdiction of the Chiang Mai Primary Educational Service Area Office, Region 2 and to study the exercise of power and academic administration of medium-sized elementary school administrators. Under the jurisdiction of Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 2 The population consisted of teachers and teachers of medium-sized educational institutions. under the jurisdiction of the area office Chiang Mai Primary Education Region 2 Academic year 25 65 amount 10 The school has a number of teachers 150 person The tools used for data collection were questionnaires and interview forms. Data were analyzed by finding frequency, percentage, mean and standard deviation. and analyzed content from interviews with 7 experts to study the academic administration of medium-sized educational institutions under the jurisdiction of the Chiang Mai Primary Educational Service Area Office, Region

2 The research results found that Academic administration of medium-sized educational institutions under the jurisdiction of the area office Chiang Mai Primary Education Region 2 The overall and individual results were at a high level, ranked in order of average. From descending to the top, namely, the force of force, the reference power, the power by position, the legal power. Expertise respectively use of power Academic administration of medium-sized educational institutions under the jurisdiction of the area office The primary education in Chiang Mai, Region 2 found problems Overall, expertise with the lowest average and there is a small average problem of each aspect, namely legal power Regarding executives having power according to their position Duties that have been appointed in terms of authority Regarding the use of compulsory power Management is based on incompetence. Satisfied with the performance of teachers and educational personnel in the field of expertise Subject: The executives have the skills to set a good role model for reference power Subject: Administrators treat teachers and school personnel fairly fair in all aspects and power by position, the subject of executives exercising power by positions to teachers and educational personnel with the powers of reward and coercion laws.

Keywords: exercise of power, academic administration, medium school

บทนำ

การใช้อำนาจ เป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารงานในองค์การ การบริหารงานย่อมเกี่ยวข้องกับ คนเป็นจำนวนมาก ผู้นำองค์การจึงจำเป็นต้องใช้อำนาจเพื่อควบคุมให้ผู้อื่นฟังและปฏิบัติตาม การใช้อำนาจ ขึ้นอยู่กับลักษณะของผู้นำแต่ละคน ทั้งการใช้กำลัง ใช้พลัง การบังคับบัญชา ความรุนแรง และการบังคับ อำนาจเปรียบเสมือนเครื่องมือของผู้บริหาร ซึ่งผู้บริหารอาจใช้ อำนาจในหน้าที่ของตนเองให้มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาได้หลายวิธีและถ้าหากการใช้ อำนาจหน้าที่ดังกล่าวมีลักษณะเป็นไปตามข้อตกลงในการทำงานมากที่สุดแล้วผู้ใต้บังคับบัญชาก็จะปฏิบัติ ตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาของตน แต่ปัญหาที่

ผู้บริหารทุกคนมักจะประสบนั่นก็คือ การใช้อำนาจหน้าที่ที่มีอยู่ว่าควรใช้อำนาจแค่ไหนจึงจะเหมาะสม ซึ่งการใช้อำนาจนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารที่จะ บังคับบัญชาและสถานการณ์ของสภาพแวดล้อมต่างๆ ในขณะนั้น การใช้ อำนาจออกเป็น 5 ประเภท คือ 1) อำนาจจากการให้รางวัล (Reward Power) 2) อำนาจจากการบังคับ (Coercive Power) 3) อำนาจตามกฎหมาย (Legitimate) 4) อำนาจจากการอ้างอิง (Referent Power) และ 5) อำนาจจากความเชี่ยวชาญ (Expert Power)

การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนามนุษย์ให้มีความเจริญงอกงามทั้งด้านสติปัญญา ความรู้ คุณธรรมความดีงามในจิตใจ มีความสามารถที่จะทำงานและคิดวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง แยกคาย สามารถเรียนรู้ แสวงหาความรู้ ตลอดจนใช้ความรู้สร้างสรรค์ มีสุขภาพร่างกายและจิตใจ สมบูรณ์แข็งแรงประกอบอาชีพได้ มีวิถีชีวิตกลมกลืนธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสามารถปรับตัวได้ในสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับอุดมการณ์สำคัญของการจัดการศึกษา คือ การจัดให้มีการศึกษาตลอดชีวิตและทำสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ การศึกษาที่สร้างคุณภาพชีวิตและสังคมบูรณาการอย่างสมดุลระหว่างปัญญา ธรรม คุณธรรม และวัฒนธรรม เป็นการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อคนไทยทั้งปวง มุ่งสร้างพื้นฐานที่ดีในวัยเด็ก ปลูกฝังความเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมตั้งแต่วัยการศึกษาขั้นพื้นฐาน และพัฒนาความรู้ความสามารถ เพื่อการทำงานที่มีคุณภาพ โดยให้สังคมทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้ตรงตามความต้องการของผู้เรียน และสามารถตรวจสอบได้อย่างมั่นใจว่า การศึกษาเป็นกระบวนการของการ พัฒนาชีวิตและสังคมเป็น ปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน สามารถพึ่งตนเองได้ และสามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ การพัฒนาทรัพยากรบุคคล เป็นสิ่งสำคัญเพราะมนุษย์เป็นตัวขับเคลื่อนพื้นฐานทางด้าน สังคม เศรษฐกิจ การเมือง เทคโนโลยี วัฒนธรรม ประเทศที่มีการพัฒนาย่อมส่งผลถึงพลเมือง ในประเทศให้สามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็วของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ได้อย่างเข้มแข็ง นอกจากนี้สภาพปัจจุบันประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกต่างยอมรับว่า ความรู้ของทรัพยากรบุคคลมีความสำคัญ และเชื่อมโยงกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศเป็น อย่างมาก ทำให้มีการเรียกสังคมในปัจจุบันว่าเป็นเศรษฐกิจฐานความรู้ กระทรวงศึกษาธิการได้เล็งเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาให้ประชาชนชาวไทย ได้รับการศึกษาเท่าเทียมกันทุกคนจึงได้เกิดพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ขึ้นมาเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาและเพื่อให

การจัด การศึกษาของประเทศบรรลุเป้าหมาย และก่อให้เกิดการพัฒนากระบวนการศึกษาของชาติให้มี มาตรฐานทางวิชาการจึงได้กำหนดให้สภาพการศึกษาทำหน้าที่พิจารณาเสนอ มาตรฐานการศึกษา ของชาติ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศ ให้มีความสอดคล้องกับอุดมการณ์ของการจัดการศึกษาชาติ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาพลเมือง ของประเทศให้มีคุณภาพ และเป็นการสร้างทรัพยากรบุคคล สำหรับการนำพาประเทศเข้าสู่ เวทีการแข่งขันระดับนานาชาติ

มาตรฐานการศึกษาของชาติเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ และมาตรฐาน ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และใช้เป็นหลักในการส่งเสริมและ กำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา หลังการจัด การศึกษา แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) กล่าวถึงการ พัฒนา ศักยภาพคนไทยด้านการศึกษาเพิ่มสูงขึ้น แต่ยังคงให้ความสำคัญต่อการพัฒนา ด้าน คุณภาพ การศึกษาและการเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิตคนไทยได้รับการศึกษาเฉลี่ยสูงขึ้น การ ขยายโอกาสทาง การศึกษาขั้นพื้นฐานเพิ่มมากขึ้น แต่คุณภาพการศึกษายังคงเป็นปัญหา ต่อเนื่องที่ต้องให้ความสำคัญโดยเร่งด่วน ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาซึ่งประเมินจากค่าผลสะสม ทางการศึกษา หรือ ระดับความรู้ทักษะในระดับสูงสุดของคนไทยทั้งประเทศ โดยวัดจากจำนวน เป็นการศึกษานี้ของ คน ไทย พบว่า เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 6.3 ปี และ 7.8 ปี ในปี 2543 และปี 2546 เป็น 8.5 ปี ในปี 2548 แต่ยังไม่ถึงระดับการศึกษาภาคบังคับ และต่ำกว่าประเทศ เพื่อนบ้านในแถบเอเชีย เช่น ญี่ปุ่น เกาหลี สิงคโปร์ สำหรับการขยายโอกาสทางการศึกษา เพิ่มขึ้น โดยอัตราส่วนนักเรียนต่อประชากร เพิ่มขึ้นทุกระดับ อัตราการเข้าเรียนระดับ มัธยมศึกษาเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 49 ในปี 2544 เป็นร้อยละ 71.2 ในปี 2548 และอัตราส่วน นักเรียนอุดมศึกษาต่อประชากรอายุ 18-21 ปี (ไม่รวมสูงกว่าปริญญาตรี) เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 40.3 ในปี 2544 เป็นร้อยละ 44.3 ในปี 2547 อย่างไรก็ตาม ผลสัมฤทธิ์ ทาง การเรียนของ นักเรียนไทยที่วัดจากคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบ 4 วิชาหลัก (ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์) ต่ำกว่าร้อยละ 50 มาโดยตลอด กล่าวคือ ผลสัมฤทธิ์ ทาง การเรียนของนักเรียนทุกระดับลดลงจากร้อยละ 43.89 ในปี 2544 เหลือร้อยละ 38.61 ในปี 2547 ขณะเดียวกัน การประเมินเชิงคุณภาพของการศึกษาที่สามารถตอบสนองต่อการแข่งขันของ ประเทศ พบว่าประเทศไทยยังล้าหลังกว่าประเทศมาเลเซีย และอินเดีย จึงเป็นเรื่องที่ต้องเร่ง ปรับปรุงในเชิงคุณภาพของการศึกษาโดยเร่งด่วน สำหรับเรื่องคุณภาพการศึกษาและการ

บริหารจัดการศึกษา ตามแนวทางที่พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดไว้ คือ จัดการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็น มนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ดังนั้นจึงให้ความสำคัญอย่าง มากกับการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา ให้มีอิสระในการบริหารเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษา และเน้นการปฏิรูประดับสถานศึกษา โดยเพิ่มบทบาทและอำนาจหน้าที่ให้กับสถานศึกษาเพื่อให้มี อิสระในการตัดสินใจเรื่องสำคัญคือ วิชาการหรือหลักสูตร การบริหารงบประมาณ และการบริหาร บุคลากร โดยมีคณะกรรมการบริหารโรงเรียนที่ประกอบด้วยผู้แทนของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นรูปแบบ ที่สอดคล้องกับหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน แต่การกระจายอำนาจให้สถานศึกษาบริหารตนเองได้อย่างเบ็ดเสร็จจะไม่เกิดขึ้นง่ายในเวลาอันรวดเร็ว หากไม่มีกฎหมายรองรับฐานอย่างหนักแน่น รัฐจึงให้สถานศึกษาทั้งรัฐและเอกชนเป็นนิติบุคคล โดยกำหนดให้สถานศึกษาของรัฐเป็นนิติบุคคลตามมาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร

ราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ส่วนมาตรา 44 แห่ง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 กำหนดให้สถานศึกษาเอกชนที่จัดการศึกษา ปฐมวัย และการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นนิติบุคคล และมีคณะกรรมการบริหารประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ผู้รับใบอนุญาต ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชนผู้แทนครู ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้ทรงคุณวุฒิ และบทเฉพาะกาล มาตรา 73 มิให้นำบทบัญญัติเรื่องนี้มาใช้บังคับจนกว่าจะได้มี การดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติดังกล่าว แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติ นี้ใช้บังคับ ปัจจัยสำคัญที่สามารถเผชิญการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายดังกล่าว ได้แก่ คุณภาพของคน การจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพนั้น เป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งต้องเป็นการจัด การศึกษาที่มีคุณภาพ ทำให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาเต็มที่ รู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักการแก้ปัญหา รู้จักการเรียนรู้ด้วยตนเองมีจริยธรรม คุณธรรม รู้จักพึ่งตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการ เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว หน้าที่หลักของการศึกษาคือ พัฒนาคุณภาพของบุคคล ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษาที่สำคัญที่สุดคือ ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และนักการศึกษา จึงต้องคิดให้ไกลอย่างสร้างสรรค์ ไม่ให้คิดตาม หากผู้บริหารตระหนักถึงกระแส ของสังคม และทิศทางที่ควรจะดำเนินไป ก็จะสามารถใช้กลยุทธ์การบริหารงานที่เน้นคุณภาพของ งานวิชาการ ที่สอดคล้องกับการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ให้ผู้เรียนเป็นผู้มีความรู้ มีทักษะขั้น สูงและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่จะทำให้เขาเป็นผู้สร้างงานที่สร้างสรรค์และมีผลิตภาพ (Creative and Productive

People) คือคิดเป็น และผลิตได้ ไม่ใช่เป็นเพียงแค่ผู้ตามกระแสของ สังคม จากความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาและสภาพการณ์ที่กล่าวข้างต้น จะเห็นได้ชัดว่า เป้าหมายที่แท้จริงของการประกันคุณภาพการศึกษา คือ คุณภาพของผู้เรียนที่จบจาก สถาบันการศึกษาออกไปนั่นเอง ซึ่งสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง คือ กระบวนการบริหารการจัด การศึกษา โดยเฉพาะงานด้านบริหารวิชาการ (ภคอร เคลือบอาบ, 2554) ความสำเร็จของสถานศึกษาอยู่ที่การบริหารงานวิชาการ ซึ่งงานวิชาการมีขอบข่าย กว้างขวางในด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยทั่วไปสถานศึกษาที่จัดการศึกษาไม่ว่าจะด้าน อาชีวศึกษาหรือด้านอื่นในแต่ละระดับ นั้น จะมีหลักสูตรและโปรแกรมการศึกษาที่เข้าร่วมกัน โดยทั่วไปหลักสูตรจัดโดยส่วนกลาง ดังนั้น ขอบข่ายของงานวิชาการจะครอบคลุมตั้งแต่การวางแผน เกี่ยวกับงานวิชาการ การจัด ดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน การจัดบริการการสอน และการ จัดการวัดและ ประเมินผล รวมทั้งการติดตามผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหาร สถาบันการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นการบริหารงานในมหาวิทยาลัย สถานศึกษา ขั้นสูงอื่นๆ หรือการบริหารงานในโรงเรียนก็ตาม เราอาจกล่าวได้ว่า มาตรฐานและ คุณภาพของ สถาบันการศึกษาทุกระดับที่กล่าวมานั้น อาจพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เป็นประการสำคัญ ผลงานด้านวิชาการจะเป็นสิ่งบ่งชี้ให้เห็นถึงมาตรฐานและคุณภาพของ สถาบันการศึกษานั้น ๆ ว่ามีอยู่มากหรือน้อยเพียงใด

สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเอกชน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 1 ยังมีจุดอ่อนและอุปสรรคที่จำเป็นต้องได้รับการปรับเปลี่ยนให้ มีความเข้มแข็งขึ้น ในการบริหารงานวิชาการ คือ การบริหารจัดการศึกษา คุณภาพการจัด การศึกษา ซึ่งสถานศึกษามีศักยภาพทุกๆ ด้านไม่เท่ากัน ผลการประเมินคุณภาพ O-NET และ NT ต่ำว่า เกณฑ์เฉลี่ย ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศขาดความครอบคลุม ซึ่งอุปสรรคในการจัด การศึกษาที่เป็น ผลกระทบของโลกาภิวัตน์ ทั้งด้านวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการ สื่อสาร คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนล้วนส่งผลต่อการพัฒนาการบริหารงานของโรงเรียน เอกชน ดังนั้นการบริหาร วิชาการถือเป็นงานหลักของสถานศึกษา มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการ จัดการศึกษาให้บรรลุ เป้าหมายที่ตั้งไว้ มาตรฐานคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัด ในการ พัฒนาประเทศให้ก้าวหน้า จำเป็นต้องมีระบบการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ คุณภาพของ การศึกษาจะดีหรือไม่เพียงใดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ เช่น หลักสูตร การจัดการ เรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล คุณภาพของอาจารย์และการบริการวิชาการ ซึ่งการ

บริหารวิชาการจึงนับเป็นงานสำคัญ เป็นภารกิจ หลักของบุคลากรทุกฝ่ายที่ต้องร่วมมือกัน ปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถมีความรู้ความเข้าใจ เพื่อให้การจัดการศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่า งานวิชาการในโรงเรียนเป็นงานหลัก และสำคัญที่สุด ต้องเอาใจใส่อย่างเต็มที่เต็มความสามารถ ต้องมีการนิเทศ ติดตาม และ ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยจึงตระหนักในหน้าที่ของงานวิชาการของโรงเรียน และมีความ ต้องการ พัฒนางานวิชาการของโรงเรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา และ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของชาติ และเกณฑ์มาตรฐาน ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพราะจุดมุ่งหมายของ สถานศึกษาก็คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการ ทั้งสิ้น โรงเรียนจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับงานวิชาการของโรงเรียน ที่จะสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มี ความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม และคุณสมบัติตามที่ต้องการ เพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตใน สังคมต่อไปได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2
2. เพื่อศึกษาการใช้อำนาจกับบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับ ประถมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 2

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสม (Mixed Methodology Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากจำนวนประชากรไม่มาก ผู้วิจัยจึงเลือกประชากร ทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 10 โรงเรียน 150 คน คัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structured interview)

1. แบบสอบถามการใช้อำนาจกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 2 แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของการใช้อำนาจกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 2 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structured interview) เกี่ยวกับเรื่อง แนวทางการใช้อำนาจกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 2 จำนวน 5 ด้าน คือ ด้านอำนาจทางกฎหมาย (Legitimate Power) ด้านอำนาจการบังคับ (Coercive Power) ด้านอำนาจความเชี่ยวชาญ (Expert Power) ด้านอำนาจอ้างอิง (Referent Power) ด้านอำนาจโดยตำแหน่ง (Position Power)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 2 มาดำเนินการดังนี้

1.1 ตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

1.2 นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนที่กำหนดไว้

1.3 การแปรความหมายของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยของคำตอบแล้วแปรความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังนี้

1.4 นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบความสมบูรณ์ และให้ค่าน้ำหนักคะแนนเรียบร้อยแล้วไปวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยการหาการแจกแจงความถี่และค่าเฉลี่ยร้อยละของการใช้อำนาจกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 2 โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

1.5 นำผลมาคำนวณที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยต่อไป

2. ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์มาดำเนินการวิเคราะห์ ทำความเข้าใจและทบทวนในภาพรวมของข้อมูลที่ได้มาทั้งหมด จับประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาการใช้อำนาจกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 2

3. นำข้อมูลกลับมาทบทวนโดยอ่านพิจารณาอย่างละเอียด และตีความ พร้อมกับการดึงข้อความหรือประโยคที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการศึกษาการใช้อำนาจกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 2

4. นำข้อความหรือประโยคที่มีความหมายเดียวกันหรือความหมายใกล้เคียงกันมาไว้เป็นกลุ่มเดียวกัน

5. เก็บรวบรวมข้อมูล โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยการบรรยายเชิงพรรณนา การวิเคราะห์เนื้อหา ประเด็นสำคัญ

ผลการวิจัย

จากการศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 สรุปผลการวิจัยประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ผลโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย

จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านอำนาจอ้างอิง ด้านอำนาจการบังคับ ด้านอำนาจทางกฎหมาย ด้านอำนาจโดยตำแหน่ง ด้านอำนาจความเชี่ยวชาญ ตามลำดับ ผลดังนี้

ด้านอำนาจทางกฎหมาย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารระดับสูง จะมีอำนาจตามกฎหมายสูงกว่าผู้บริหารระดับต้น ($\bar{X} = 4.14$) เมื่อผู้บริหารสั่งการหรือออกคำสั่ง ครูและบุคลากรทางการศึกษาจะ ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ($\bar{X} = 4.12$) การใช้อำนาจของผู้บริหารเป็นไป ตามกฎหมายที่กำหนด ($\bar{X} = 4.10$) ตามลำดับ

ด้านอำนาจการบังคับ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การใช้อำนาจการบังคับของ ผู้บริหารขึ้นอยู่กับค่านิยมและวัฒนธรรมขององค์กร ($\bar{X} = 4.29$) ผู้บริหารใช้อำนาจการบังคับโดย คำนึงถึงความบกพร่องในหน้าที่ ของครูและบุคลากรทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.24$) ผู้บริหารมีอำนาจที่จะบังคับให้ครู และ บุคลากรทางการศึกษา ปฏิบัติงานตามที่รับมอบหมาย ($\bar{X} = 4.09$) ตามลำดับ

ด้านอำนาจความเชี่ยวชาญ เมื่อพิจารณาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสามารถให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ ($\bar{X} = 4.20$) ผู้บริหารมีความเชี่ยวชาญ ทางด้านเทคนิคในการบริหาร ($\bar{X} = 4.05$) ผู้บริหารสามารถแก้ไขปัญหา ในการปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว ($\bar{X} = 4.04$) ตามลำดับ

ด้านอำนาจอ้างอิง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารใช้อำนาจอ้างอิง โดยมีพื้นฐานมาจาก คุณสมบัติส่วนตัวของการเป็นผู้นำ ($\bar{X} = 4.44$) ผู้บริหารมีบุคลิกภาพที่มีอิทธิพลต่อครูและบุคลากรทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.44$) ผู้บริหารมีคุณลักษณะเป็นที่น่าเชื่อถือ ชื่นชมของผู้อื่น รวมทั้งครูและบุคลากรทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.38$) ตามลำดับ

ด้านอำนาจโดยตำแหน่ง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสามารถสั่งให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติ หน้าที่นอกเหนือจากขอบเขตอำนาจโดยตำแหน่งของตนได้ ($\bar{X} = 4.33$) ผู้บริหารใช้อำนาจภายในตำแหน่งโดยคำนึงถึงขอบเขต อำนาจหน้าที่

ของตำแหน่งนั้น ($\bar{X} = 4.24$) ผู้บริหารใช้อำนาจโดยตำแหน่ง เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.89$) ตามลำดับ

2. การใช้อำนาจกับบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 2

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 พบปัญหา โดยรวมด้านอำนาจความเชี่ยวชาญที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด และมีปัญหาค่าเฉลี่ยที่น้อยของรายด้าน ได้แก่ ด้านอำนาจทางกฎหมาย เรื่องผู้บริหารมีอำนาจตามตำแหน่ง หน้าที่ได้รับการแต่งตั้ง ด้านอำนาจการบังคับ เรื่องการใช้อำนาจการบังคับของผู้บริหารมีพื้นฐานมาจากความไม่พึงพอใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ของ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านอำนาจความเชี่ยวชาญ เรื่องผู้บริหารมีทักษะในการปฏิบัติงานให้เป็นตัวอย่างที่ดีได้ ด้านอำนาจอ้างอิง เรื่องผู้บริหารปฏิบัติต่อครูและบุคลากรในโรงเรียนอย่าง เป็นธรรมในทุก ๆ ด้าน และด้านอำนาจโดยตำแหน่ง เรื่องผู้บริหารมีการใช้อำนาจโดย ตำแหน่งต่อครูและบุคลากรทางการศึกษาด้วยอำนาจโดยกฎหมายการให้รางวัลและการบังคับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านอำนาจการบังคับ ด้านอำนาจอ้างอิง ด้านอำนาจโดยตำแหน่ง ด้านอำนาจทางกฎหมาย ด้านอำนาจความเชี่ยวชาญพบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหาร ครูได้เห็นความสำคัญของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ในการจัดบริหารงานวิชาการให้มีศักยภาพที่ดีขึ้น โดยต้องได้รับความร่วมมือกับคณะครู บุคลากรทางการศึกษาที่ให้ความสนใจและเอาใจใส่มากในการร่วมมือพัฒนาให้มีศักยภาพที่ดีขึ้น จากผลข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ ด้านอำนาจความเชี่ยวชาญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรัชณี พลดอน (2556) ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในเขตคุณภาพนาดี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา

ประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การใช้อำนาจความเชี่ยวชาญ อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิษณุ สุขินิติ ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง การใช้อำนาจของผู้บริหาร สถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ผลการศึกษาวิจัยพบว่า การใช้อำนาจความเชี่ยวชาญ อยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยมีประเด็นที่จะอภิปรายดังนี้

ด้านอำนาจทางกฎหมาย จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ด้านอำนาจทางกฎหมาย โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะผู้บริหารได้ใช้อำนาจตามตำแหน่งหน้าที่ตามที่ได้รับแต่งตั้ง ใช้อำนาจการบริหารเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดก่อนมอบหมายงานออก คำสั่งจะมีการอ้างอิงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง อันเป็นเหตุให้เมื่อผู้บริหารออกคำสั่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาจะปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัด ซึ่งผู้บริหารเองจะใช้อำนาจตามกฎหมาย กำหนดเกี่ยวกับลำดับการปกครองของผู้บริหารระดับสูงสู่ผู้บริหารระดับต้นออกคำสั่งเป็นลำดับ ขั้นตอน จากผลข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้ายด้านอำนาจทางกฎหมาย คือเรื่องผู้บริหารมีอำนาจตามตำแหน่ง หน้าที่ได้รับการแต่งตั้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรัตดาพร พิมพโคตร (2554) ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง การใช้อำนาจของ ผู้บริหารโรงเรียนอำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า การใช้อำนาจของผู้บริหาร โรงเรียนอำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อำนาจตามกฎหมาย อยู่ในระดับมาก

ด้านอำนาจการบังคับ จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ด้านอำนาจการบังคับ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก จากผลข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้ายด้านอำนาจการบังคับ เรื่องการใช้อำนาจการบังคับของ ผู้บริหารมีพื้นฐานมาจากความไม่ พึงพอใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ของครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งพบว่ามีค่าเฉลี่ยที่น้อยที่สุด ผู้บริหารมีอำนาจที่จะบังคับให้ ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย มีการใช้อำนาจการบังคับโดยคำนึงถึงความ บกพร่องในหน้าที่ของครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งการใช้อำนาจการบังคับนี้มีพื้นฐานมาจากการ ไม่พึงพอใจในการปฏิบัติงานจึงมีการกำกับติดตามเพื่อป้องกันเหตุดังกล่าวและหวังผลสำเร็จของงาน โดยต้องคำนึงถึงวัฒนธรรมองค์กรเป็นสำคัญ

ด้านอำนาจความเชี่ยวชาญ จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ด้านอำนาจความเชี่ยวชาญ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารมีความรอบรู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ เป็นที่ยอมรับและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง มีทักษะในการปฏิบัติงานที่เป็นแบบอย่างสามารถให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติงานให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา หากเกิดปัญหา ขึ้นผู้บริหารสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว มีความเชี่ยวชาญในเทคนิคการบริหารเป็นที่ยอมรับ ของครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรัชณี พลดอน (2556) ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในเขตคุณภาพนาดี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การใช้อำนาจความเชี่ยวชาญ อยู่ในระดับ มาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของพิชญ์ สุขินิติ (2556) ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง การใช้อำนาจของผู้บริหาร สถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ผลการศึกษาวิจัยพบว่า การใช้อำนาจความเชี่ยวชาญ อยู่ในระดับมาก

ด้านอำนาจอ้างอิง จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ด้านอำนาจอ้างอิง โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารมีคุณลักษณะเป็นที่น่าเชื่อถือชื่นชมแก่บุคคลอื่นทั้งภายนอกองค์กรและภายในองค์กรโดยมีพื้นฐานมาจากคุณลักษณะส่วนตัวของการ 79 เป็นผู้นำ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ อัญชลี เรืองไพศาล (2558) ได้ศึกษาการวิจัยเรื่องพฤติกรรมการใช้อำนาจของผู้บริหารตาม ความเห็นของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า การใช้อำนาจโดยผู้อ้างอิง อยู่ ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของรัชณี พลดอน (2556) ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง การใช้อำนาจของ ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในเขตคุณภาพนาดี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 พบว่า การใช้อำนาจโดยผู้อ้างอิง อยู่ในระดับมาก

ด้านอำนาจโดยตำแหน่ง จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ด้านอำนาจโดยตำแหน่ง โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดผู้บริหารมีการใช้อำนาจโดย ตำแหน่งต่อครูและบุคลากรทางการศึกษาด้วยอำนาจโดยกฎหมายการให้รางวัลและการบังคับ ผู้บริหารใช้อำนาจภายในตำแหน่งโดย คำนึงถึงขอบเขตอำนาจหน้าที่ของตำแหน่งนั้น มี

การใช้อำนาจโดยตำแหน่งต่อผู้ใต้บังคับบัญชาโดย อ้างอิงอำนาจตามกฎหมาย อำนาจการให้รางวัลและอำนาจโดยการบังคับ โดยผู้บริหารสามารถสั่ง การให้ปฏิบัติหน้าที่นอกเหนือจากขอบเขตในตำแหน่งของตนได้ ผู้บริหารใช้อำนาจภายในตำแหน่งโดย คำนึงถึงขอบเขตอำนาจหน้าที่ของตำแหน่งนั้น มีการใช้อำนาจโดยตำแหน่งต่อผู้ใต้บังคับบัญชาโดย อ้างอิงอำนาจตามกฎหมาย และอำนาจโดยการบังคับ โดยผู้บริหารสามารถสั่ง การให้ปฏิบัติหน้าที่นอกเหนือจากขอบเขตในตำแหน่งของตนได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุระชัย เอี่ยมสะอาด (2557) ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง การใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนหัวหินวิทยาคม ผลวิจัยพบว่า การใช้ อำนาจ โดยตำแหน่ง อยู่ในระดับมาก

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ในครั้งนี้มีข้อเสนอแนะ เพื่อนำมาพิจารณาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ดังนี้ ในเรื่องการบริหารงาน วิชาการของสถานศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ทำงานพบว่า มีความเห็นที่แตกต่างกัน ควรนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ ร่วมกับการใช้อำนาจเพื่อให้บุคลากรในแต่ละช่วงประสบการณ์ทำงานมีมุมมองต่อผู้บริหารที่ตรงกัน ผู้บริหารควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้อำนาจ ควรใช้อำนาจควบคู่กับคุณธรรมในการ บริหารสถานศึกษาเพื่อผู้ใต้บังคับบัญชา ยอมรับผู้บริหารและปฏิบัติงานอย่างสุดความสามารถจากการ ใช้อำนาจที่มีคุณธรรม

บรรณานุกรม

พิษณุ สุขนิติ. (2556). การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10. ใน (ปริญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

- ภคอร เคลือบอาบ. (2554). กระบวนการบริหารงานวิชาการทางเลือกใหม่...สู่หลักการประกันคุณภาพทางการศึกษาอย่างแท้จริง. เรียกใช้เมื่อ 15 สิงหาคม 2566 จาก <http://www.kroobannok.com/41567>.
- รัชนี พลดอน. (2556). การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในเขตคุณภาพนาดี 2. ใน (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- รัตดาพร พิมพ์โคตร. (2554). การใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนอาเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม. ใน (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนครพนม.
- สุรัชย์ เอี่ยมสะอาด. (2557). การใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนหัวหินวิทยา. ใน (ปริญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อัญชลี เรืองไพศาล. (2558). พฤติกรรมการใช้อำนาจของผู้บริหารตามความเห็นของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดจันทบุรี. ใน (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.